II. évfolyam 171. szám. 1925. Február hó 31.

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József kir. herceg-u. 1.- Tel. 7-88. | Politikai napilap | Egyes szám ára: 1500 korona Előfizetési ár egy hóra 35,000 K

Egymás istenének káromlása.

Az ujabb politikai korszak nem szült és nem nevelt olyan államférfiakat, akiknek ugyancsak bőségében volt az a háboru előtti, az utóbbi időben ugyancsak leócsárolt politikai élet, amelynek neveltje, maga, a kiválóságában egyre jobban értékelt *Bethlen* István gróf miniszterelnök is, régi hirneves státusférfiaknak méltó utódja.

A mai politikai élet leghangosabb szereplői még azzal a sablonos politikai iskolázottsággal sem birnak, amely olyan jellemzőséggel nyomta rá bélyegét a régi parlamentek legjelentéktelenebb törvényhozóira is.

De ha nagyon kevés igazi rátermettséggel biró államférfiu került is ki a mai nagyon szomoru politikai átalakulások forrongó méhéből, ezek közt is a legelső *Vass* József népjóléti miniszter, egyben éppen bokros államférfiui erényei révén, a miniszterelnök helyettese is. Politikai bölcsessége, nagy látókörü egyéni müveltsége és életfilozófiája, tudományos képzettsége, a kegyetlenül kifosztott magyar rögökhöz való szent érzésektől áthatott ragaszkodása, a kifinomult izlés határait mindenkor szem előtt tartó diplomatikus tapintata, papi hivatásából is eredő nemeslelkűsége, példát nyujtó szivjósága, bámulatos munkabirása és politikai ellenfeleivel szemben gyakorolt türelmessége, igazán harmónikusan ölelkeztek össze és nyilvánultak meg eddigi politikai, államférfiui müködésében.

Ezek az államférfiui erények nyilatkoztak meg legutóbbi a hatvani képviselőválasztással kapcsolatosan megtartott beszédében is, mellyel mint a kormánypolitika legigazabb szószólóját: kiváló dolgozótársát, a népjóléti államtitkárt ajánlotta a hatvani választók figyelmébe.

Élénk visszhangot keltett ez a beszéd szerte az országban, de különösen lelkes együttérzésre talált itt Debrecenben, a kálvinista Rómában, ahol az ősi város lakosságának kilencvenszázaléka már a „kurzus-politika“ legviharosabb idejében is elitélte azokat a vallásfelekezeti villongásokat, amelyekről Deák Ferenc megállapitotta egyik beszédében, hogy azok általában *gonoszságok*, de azokat magán és politikai célokból kihasználni, — gonoszságuk mellett — *utálatos* is. (1873. jun. 28.)

— *Meddig akarjátok az egymás istenét káromolni?!* — dörögte oda a helyettes miniszterelnök, egyben a feladata magaslatán álló főpap, — mikor e szerencsétlen ország minden rangu és felekezetü polgárának egyesülni kell a haza szeretetében, ha csak nem akarjuk azt elveszíteni egészen.

Mellékes az, hogy katholikus pap tette ezt a kijelentést, — mert minden müvelt vallás papjának, igehirdetőjének ezt kellene tanitania, a saját vallásának dicsérete mellett. Mert politikai, társadalmi, gazdasági és kulturális területeken a felekezeti gyülölködés, viszály magvait elhinteni aszerint, hogy keresztes, kakasos, vagy zsidócsillagos végü templomban imádji-e egyik-másik embertársunk az ő istenét, ez nem emberhez méltó cselekedet s arculcsapása valamennyi kimüvelt vallásfelekezet emberszeretetre alapitott, legfőbb dogmájának.

De számos példák vannak a történelemben arra, hogy a magyar lélek egyik sajátossága volt a saját hitéhez való tántorithatatlan ragaszkodás mellett más vallásu embertársa hitének s vallásos meggyőződésének tisztelete már a legrégibb időben. — Hiszen már avar őseink fejedelme a szerémi hidfőnél a maga pogány elnevezéssel ismert samán hitére ép ugy, mint a keresztény hit istenére esküdött, — bizonyságát szolgáltatván annak, hogy ellenségei vallását tiszteletben tartja. — Sőt a Volga partján levő khazár fővárosban eleink különböző vallások hivei voltak, egymással a legteljesebb békességben élvén, a kormányzás mindenikükre egyaránt kiterjesztett védelme alatt.

De bármint állott is a dolog a multakban, a mai müveltségében előrehaladott kor emberszeretettől áthatott szelleme ép ugy elitéli ezeket a vallási villongásokat, felekezeti gyülölségek szitását, mint a politikai ész- és célszerüség.

Az egyetemivé fejlődött nagy és müvelt magyar város: Debrecen lakossága, mely mindenkor elitélte a politikai konkolyhintők visszaéléseit polgárainak legszentebben vallásos és emberbaráti érzései ellen, lelkes örömmel üdvözölte Vass József szózatát, mely minden tekintetben méltó volt a Deák Ferencek, Tisza Kálmánok, Tisza Istvánok és Bethlen Istvánok nyomdokait követő államférfiuhoz és a tudós főpaphoz egyaránt.

(Sz. Z.)

Megjelent a rendelet a tisztviselők 15 százalékos előlegéről, melyet augusztus 10. után adnak ki.

A közalkalmazottak anyagi helyzetének javitása csak a státusrendezés után történhetik meg.

Budapest, jul. 30. A hivatalos lap legközelebbi száma közli a kormány rendeletét a tisztviselők előlege tárgyában. — A rendelet utal arra, hogy *a közalkalmazottak anyagi helyzetének javitása csak a státusoknak ujabb megállapitása után történhetik meg.* — Ez a munkálat azonban ezideig még nem volt befejezhető. A minisztertanács épen ezért, nehogy az érdekelt alkalmazottak emiatt hátrányba jussanak, elhatározta, hogy az állami és vármegyei tisztviselők és egyéb alkalmazottak, valamint a honvédség, vámőrség és folyamőrség rangosztályba sorozott havidijasai és altisztjei, továbbá a csendőrség, államrendőrség tagjai részére 1925 julius 1-től kezdve előleget engedélyez.

Az 1925. évi julius és augusztus hónapokra járó előlegben csak azok az alkalmazottak részesithetők, a kik 1925 augusztus hó elsején tényleges alkalmaztatásban állanak és 1925 évi szeptember hó elsején járó előlegben pedig csak azok az alkalmazottak részesithetők, akik az illető hónap első napján tényleges alkalmaztatásban állanak.

Az előleg összege kiszámitásának alapjául a tisztviselők vagy egyéb alkalmazottak által 1925. évi julius hó elsején kapott nyugdijba beszámitható fizetés szolgál. *Az előleg összege egy-egy hónapban egyenlő a tisztviselő, havidijas vagy egyéb alkalamzott 1925 julius havi fizetésének, havidijának, havibérének, havizsoldjának 15 százalékával.*

Ezt az előleget az 1925. évi julius hó elsejétől számitott hatállyal kell fizetni és pedig az 1925. évi julius és augusztus hónapokban már esedékessá vált összegeket *1925. évi augusztus hó 10. után*, az 1925. év szeptember elsejétől esedékessé váló összegeket pedig a fizetéssel, havidijjal, havibérrel, havi zsolddal egyidejüleg.

Az előlegek összegéből semmiféle cimen fizetési előleg, kölcsön, adó, nyugdijjárulék, betegsegélyezési járulék, stb. levonásnak helye nincs.

Az előleg összegére nézve az az állapot irányadó, amelyben az igényjogosult 1925. évi julius elsején volt, vagyis az előleg összegére nincsenek befolyással azok a körülmények, hogy az igényjogosult 1925 julius elsejét követő időpontban más összegü fizetés élvezésébe jutott.

A fizetést kiegészitő államsegélyben részesülő nem állami tanszemélyzet az előleg összegétől eltekintve a felsorolt feltételek és módozatok mellett részesül előlegben. *A nem állami tanszemélyzet részére egy-egy hónapra az 1925. évi julius elsejei fizetést kiegészitő állam segély cimen kapott összegnek 15 százalékát fizetik ki 1000 koronákra kikerekiti előleg cimen.* A nem állami tanszemélyzet ama tagjai, a kik a kincstártól családi pótlékot, valamint azok a szerződéses egyének, akik évi egy aranykorona államsegélyt kapnak, előlegben nem részesithetők.

Az előlegben nem részesülhetnek:

a) Az állásukból és fizetésükből felfüggesztett tisztviselők és egyéb alkalmazottak;

b) az illetmény nélkül szabadságolt tiszviselők és egyéb alkalmazottak;

c) azok az alkalmazottak, akik 1224. évi IV. tc. alapján létszámapasztási állományba helyeztetvén, szabadságoltattak;

d) az átmeneti viszonyba helyezett havidijasok és altisztek;

e) külképviseleti hatóságoknál szolgálatot teljesitő tisztviselők és egyéb alkalmazottak;

f) az állami közigazgatásnál alkalmazott, de nyugdijra jogositó állást, alkalmazást be nem töltő alkalmazottak, például: tiszteletdijasok, szerződéses és egyéb alkalmazottak;

g) munkások, napszámosok és hasonló alkalmazottak;

h) nyugdijasok, özvegyek és árvák.

A vármegyéknek és országos munkásbiztositó pénztárnak tisztviselői és egyéb alkalmazottai ugyan olyan feltételek és módozatok mellett részesülnek előlegben, mint az állami tisztviselők és egyéb alkalmazottak.

A mai minisztertanács.

Budapest, julius 30. A kormány tagjai ma délelőtt *Vass* József elnöklésével minisztertanácsot tartanak, amelyen a folyó ügyeket tárgyalják. A minisztertanács még a beruházási program további végrehajtásával is foglalkozik. Ugyancsak szóbakerül az összes állami tisztviselők státusrendezésének kérdése is.

Pasics komoly beteg.

Prága, julius 30. Szlovenszka Politika Karlsbadból úgy értesül, hogy Pasics betegsége sokkal komolyabb, mint azt eddig jelentették. A szerb miniszterelnök gyomorhurutja állandóan súlyosbodik és ez lelki erejét is aláássa.

Az orvosok véleménye szerint a beteg állapota életkorára való tekintettel felette aggasztó.

Lapunk mai száma 8 oldal

55,948-an születtek és 36,889-en haltak meg egy negyed év alatt Magyarországon.

A tüdővészben elhaltak statisztikája javult. — Növekszik a bankok betét állománya.

Budapest, julius 30. A statisztikai hivatal ma tette közé az 1925. év első negyedéről az ország kereskedelmi népességi és gazdasági helyzetét megvilágitó adatait.

Ezek szerint Magyarországon az 1925. év első negyedében 19.710 házasságot kötöttek, 1533-al kevesebbet, mint a mult év első negyedében. Az élve születések száma 55.948, tehát 3000-el kevesebb, mint a mult negyedben. Erősen csökkent a halálozások száma is. A mult évi 47.864-ről 36.848-ra csökkent. A természetes szaporodás 8517-el több, mint a mult év első negyedében. Lényeges visszaesés állott be a gümőkórban elhaltak számánál is, a mult évi 7384-ről 5594-re.

Külkereskedelmi rész: A dolláralapon számitott aranykorona forgalom az 1925. év első negyedében a beehozatal 133.1 millió aranykoronáról 179.9 millióra, a kivitel 107.6-ról 127.5-re emelkedett.

Mezőgazdasági rész: Az állatvásárok forgalmában 1925. évben erős emelkedés mutatkozik az előző évvel szemben. A termés várható eredménye legujabb becslés szerint buzánál 17.2 (mult évben 14), rozsnál 7.4 (5.6), árpánál 4.6 (3.2), zabnál 3.2 (2.3) millió métermázsa. Az állatállomány emelkedést mutat

Gyáripari rész: A gyáripari termés értékesitése 1922. évi 1259.2 millió aranykoronáról 1923-ban 1177 millió aranykoronára csökkent. Az erős csökkenés a vas- és fémiparnál mutatkozik. Emlitésre méltó az emelkedés a textiliparban az 1922. évi 115.9 millió aranykoronáról 147.4 millió aranykoronára.

A takarék- és folyószámlabetétek állandóan növekszenek, de a juniusi 333.3 aranykoronával alig halad ják meg a békebeli állomány egyötöd részét.

Abd el Krim offenzivájának jelentős sikerei vannak.

London, julius 30. A marokkói harctérről jelentik, hogy Abd el Krim offenzivájának jelentős sikerei vannak. Igy a többi között a Fez irányában lévő Deih-erődöt elfoglalta és a benne lévő francia és benszülött helyőrséget elfogta. A támadók több más ponton is előbbrejutottak.

Fezből az a hir érkezett, hogy Abd el Krim tegnap haditanácsot tartott, amelyben elhatározták a háborunap vágsőkig való folytatását.

Párizs, julius 30. A Temps a marokkói helyzetről a következő összefoglalást adja: A hadműveletek első fázisa a védelem, végetért. A francia csapatok most Abd el Krim mezzeni támadásait várják. E támadást teljesen kilátástalannak mondják és Abd el Krimre súlyos csapást akarnak mérni.

Az uezzeni támadás meghiusulása után fog megindulni a francia csapatok tulajdonképpeni offenzivája. A haditervet Liautey és Petain tábornokok közösen dolgozták ki és mielőtt ez alapon a hadműveletek megindulnak, a terveket beterjesztik Painleve miniszterelnök nek jóváhagyás végett.

Az offenziva természetesen egye lőre még nem indulhat meg, minthogy számolni kell a marokkói éghajlati viszonyokkal.

Igy tehát szó sem lehet arról, hogy augusztus vége előtt az offenziva megindulhasson.

Az angol bányász-sztrájkkal együtt kitör a vasutas-sztrájk is.

Az egyik kerületben a bányászat és a bányahivatalnokok között fegyveres összetüzés volt.

London, julius 30. Már-már úgy látszott, hogy a kormánynak a bányavállalatok számára felajánlott segély árán sikerül a fenyegető sztrájkveszedelmeket elsimitania. Mára azonban helyzet ismét válságossá lett.

A bánymunkások és tulajdonosok ujabb tárgyalásai éjfélkor eredménytelenül értek véget.

A vasutasok visszautasitották a rájukdiktált ötszázalékos bérleszállitást. Azt hiszik, hogy néhány napon belü nemcsak bányász sztrájkra, hanem vasutas sztrájkra is kerül sor.

Párizsi távirat szerint tegnap este a francia bányamunkások végrehajtó bizottsága is foglakozott az angliai helyzettel.

A tárgyaláson főként arról volt szó, hogy milyen intézkedéseket kell tenni az Angliába való szénex portnak megakadályozására abban az esetben, ha kitörne az angol bányász-sztrájk.

Végre is úgy határoztak, hogy minden szakszervezet külön-külön alapit végrehajtó bizottságokat, amelyek azután együttesen fognak határozni ebben a kérdésben.

Dacára annak hogy a londoni bányász szervezet szigoru utasitást küldött a vidéki szervezetekhez, hogy a tárgyalások befejezéséig tartózkodjanak a munka beszüntetésétől, a vidékről egyre érkeznek a részleges sztrájkokról szóló jelentések.

Tegnap este Wellst kerületében a bányászok és bányahivatalnokok között harcra került a sor.

A munkások fegyvert is használtak és a hivatalnokokat kövekkel dobálták meg. Ebben a kerületben azok a munkások is abba hagyták a munkát, akik a bánya szivattyui nál vannak alkalmazva. Attól tartanak, hogy az aknákat elönti a viz.

A „Chicago Tribune" római tudósitóját kiutasitották.

London, julius 30. A Chicago Tribune római tudósitóját George Seldest, aki azelőtt hosszu évekig Berlinben működött, az olasz külügyminiszter kiutasitotta Itáliából. A kiutasitás az amerikai követhez intézett levelében indokolja.

Kérje mindenütt a „Debrecen"-t.

Az ellenőrző bizottság reviziói bántják a nemzeti érzületet.

A Neue Freue Presse cikke a szombathelyi incidensről.

Bécs, jul. 30. A lapok kimeritően foglalkoznak a tegnapi szombathelyi incidenssel. — A Neue Freue Presse a következőket irja:

Remélni kell, hogy ennek az eseménynek nem lesznek további következményei. — Magyarország az utóbbi időben több tekintetben ragyogó fejlődést tüntet fel és épen Smith főbiztosnak legutóbbi jelentése mutatja az ország javuló helyzetét, valamint ama nagy erőfeszitést, amelyre az ország képes. — Bethlen István gróf ismét helyreállitotta a bizalmat kifelé.

A szombathelyi incidens azonban arra vall, hogy mindez mégsem elegendő ahoz, hogy a lakosságot meg kiméljék olyan megalázásoktól, a melyeket Magyarországnak épugy mint egykori szövetségeseinek még mindig el kell szenvedni. Ez az incidens, az izgalom jele, amely nyom ban megnyilvánul, mihelyt arra va lamilyen különös ok adódik. — Az ellenőrző bizottság reviziói különösen alkalmasak arra, hogy megbántsák a nemzeti érzületet.

A burgonya szállitásra meg lesz a tarifakedvezmény.

Az egész országban, de különösen Szabolcsban olyan óriási a burgonyatermés, hogy a belföld nem tud ja elfogyasztani. Országos érdek tehát, hogy a szabolcsi burgonyatermés nagy részét a külföldön lehessen értékesiteni. A drága vasuti tarifa miatt azonban a szabolcsi gazdáknak nem fizetődik ki a szállitás, igy az a veszedelem fenyeget, hogy a barack után a burgonyatermés is elfog rothadni, mert nem tudják külföldre szállitani.

Mayer János földmivelésügyi miniszter ma hosszabb tárgyalásokat folytatott ebben az ügyben a kereskedelmi minisztériummal. — A földmivelésügyi miniszter azon az állásponton van, hogy a több tizezer vagon szabolcsi burgonya számára minél hamarabb, lehetőleg még ezen a héten meg kell adni a kedvezményes vasuti tarifát.

A kereskedelmi miniszter sem zárkózik el a szabolcsi gazdák kivánsága elől és igy most már csak arról van szó, hogy hány százalék kedvezményt adjanak. — Információnk szerint az érdekeltek még ma, legkésőbb holnap meg fognak egyezni és igy a burgonya külföldre való szállitása már e hét végén megkezdődhet.

Aki Pasics szerb miniszterelnököt a Duna közepén megakarta interjuvolni, tébolydába került.

Budapestről jelentik: A fővárosi délutáni lapok hosszabb cikkben számolnak be a letartóztatott Pallós Pál álhirlapiró viselt dolgairól, aki már számtalanszor csapta be a közhivatalokat és az ügyészséget is, legutóbb pedig a miniszterelnökség nevével élt vissza.

A lapok szerint Pallós volt az, aki legutóbb Pasicsot motoros csónakon, majd repülőgépen üldözte és mindenképen intervjut akart szerezni Pasicstól. Ez alkalommal a miniszterelnökség nevében telefonált a révkapitányságnak és felhivta a révkapitányságot, bocsásson egy motorcsónakot és egy repülőgépet redelkezésére, amellyel Pallós hirlapiró Pasics után fog menni. A motorcsónak álljon kora reggel rendelkezésre. A motorcsónakba több jóhiszemü hirlapirót hivott meg, akikkel aztán elindult utjára.

A miniszterelnökség érdeklődött, hogy a révkapitányság milyen cimen bocsátott csónakot és repülőgépet az ujságiró rendelkezésére és ekkor kitudódott, hogy Pallós a miniszterelnökség nevével visszaélt. Ekkor a rendőrség is beleavatkozott a dologba. Pallós ellen feljelentés érkezett, amely indokolttá tette a rendőrség közbelépését. Kiderült, hogy Pallós elméje zavaros és már eddig is rengeteg kellemetlenséget szerzett családjának és elmegyógyintézetben volt elhelyezve, ahonnan gyógyultan elbocsátották. — Egyébként szenvedélyes morfinista.

Tolnay Rózsi, a faértékesitő sikkasztója életjelt adott magáról.

Budapest, julius 30. A mult év nyarán történt, hogy több mint hat milliárd korona értékü részvényt sikkasztott el a Faértékesitő Részvénytársaságtól Tornay Rózsi titkárnő, akiről még ma sem tudja senki, hogy hol tartózkodik és mit csinált a rngeteg pénzzel. Szökésének részleteit a rendőrség sem ismeri.

A rendőrség nyomozásának adatai szerint ornay Rózsi Franciaországba utazott és ezért annak idején távirati megkeresést intéztek a párisi rendőrséghez, hogy sürgősen fogják el őt. Párisban ugy látszik lefolytatták a nyomozást, de sehol sem akadtak Tornay Rózsi nyomára. Különben sem valószinü, hogy Tornay Rózsi Párisba ment volna, ahol sok olyan magyar élt, aki jól ismeri őt.

Két hónappal ezelőtt adott először életjelt magáról Tornay. Ügyvédje, dr. Wilheim Frigyes két hónappal ezelőtt levelet kapott tőle és azt elküldte a Faértékesitő Rt. vezérigazgatójának, Német Ferencnek. Hogy az ügyvéd a levelet honnan kapta, milyen boritékban, milyen bélyegezéssel, nem közölte és a boritékot nem is mellékelte.

Német Ferenc elolvasta a levelet és azonnal elvitte a budapesti törvényszékhez, ahoz a vizsgálóbiróhoz, ahol Tornay aktái feküsznek. Bemutatta a levelet és miután nem hajlandó megbocsátani Tornay Rózsinak, kérte, hogy a levele alapján azonnal próbálják letartóztatni a megszökött titkárnőt és a nála található vagyont megmenteni. Mivel azonban a levelen semimféle cimzés, keltezés és egyéb adat nem volt, amiből következtetni lehetne, hogy hol adták postára a levelet, a vizsgálóbiró kijelentette, hogy a boriték nélkül semmit nem tud kezdeni.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara közgyülése.

Rendkivül fontos törvénytervezetek és adóügyek a kamarai plémuma előtt. — Kéri a kamara a kereseti adókivetése revizióját, a vasuti tarifa mérséklést. — Több sérelem

Csütörtökön délután 3 órakor nyitota meg *Szent-Királyi* Tivadar elnök a Magyar Hiszekegy elmondása után a kamara közgyülését. A kánikulás időjárás ellenére is a kamarai tagok igen élénken látogatták a közgyülést s a legnagyobb érdeklődéssel kisérték a rendkivül hatalmas tárgysorozat letárgyalását.

Az elnöki előterjesztéseket dr. *Radó* Rezső főtitkár referálta, melynek során a soproni kamara 75 éves évfordulójával s egyben a kamarák fennállásának 75 éves jubileumával foglalkozott részeletesebben s megemlitette azokat a terveket, melyeket a kamarák a jubileum megünneplésére terveznek. *A közeledő kamarai választások előkészitésében megállapitota a közgyülés a kamarai alkerületek székhelyeit s a kültagok számát.* Megválasztotta kamarai levelező tagokul *Vass* Károly tanácsnokot, az iparhatóság vezetőjét. *Lednicky* István ipari főfelügyelőt, *Csuth* Imre, *Csáky* Béla, *Gyura* Kálmán ipartestületi elnököket, *Róth* Mór szolnoki terménykereskedőt, a szolnoki Kereskedő Társulat elnökét, *Feldmann* Sándor bankigazgatót, *Sebestyén* Lajos épitészt.

A kamara a vasuti kezelési költségek leszáliltása mellett foglalt állást, mert a mai rendkivüli magas s aranydijszabásból még 17000-es és nem 14 500-as szorzószám mellett papirkoronára átszámitott dijtételek oda fognak vezetni, hogy középtávolságokon a vasut a teherautók hersenyévil nem fog birni. A folyó ügyek során kegyeletes szavakkal parentálta el a kamara az Omke néhai agilis titkárát, *Szász* Pált. Az 1907 III. t.-c. alapján megadható kedvezmények elnyerésére a kamara felterjeszti a *Hajdudorogi Pamutszövő R. T. kérvényét.*

Dr. *Radó* Rezső főtitkár referált ezután a korlátolt felelősségü társaságokról elkészült törvényjavaslatról. Ezt a törvényjavaslatot az teszi különösen aktuálissá, hogy a felértékelési rendelet magas részvényminimumot, 500 millió koronát állapit meg és felszámolásra kényszeriti azokat a részvénytársaságokat, amelyek ezt a részvényminimumot egy éven belül nem érik el. Az uj részvénytársaságokra vonatkozólag kimondja azt, hogy 200 millió koronán alul egy részvénytársaság sem alakulhat. A kis részvénytársaságok tehát rövidesen eltünnek a magyar társaságok sorából, hogy a jövőben a korlátolt felelősségü társaság formájában müködjenek. A kamara a törvénytervezetet örömmel fogadta és észrevételeit felterjesztés formájában hozza a miniszter tudomására.

Dr. *Radó* Rezső főtitkár előadásában foglalkozott a közgyülés a kereskedelemügyi miniszter azon leiratával, *melu szerint a hatósági üzemek, amelyek a magán ipar, kereskedelemnek versenyt okoznak s a közérdeket nem szolgálják, fokozatosan visszafejlesztendők.* Ismertette a kamara erre vonatkozó adat gyüjtését. Nemcsak Debrecen városában, hanem az egész kamarai kerületben *a hatóságok egész sereg oly üzemet tartanak még ma is fenn, amelyek elbirhatatlan versenyükkel pusztitják különösen a kis ipar élete fáját.*

A közgyülés a keresk. miniszter felhivására mindezekből kötelesség szerüen jelentést tesz s egyszersmind a sérelmes helyzet orvoslása és megszünntetése érdekében közvetlen lépések megtételével bizta meg az elnökséget.

Zelinger Ede Debrecen város hirdetési vállalatának azon tevékenységét panaszolja, hogy a hirdetés alvállalattal kapcsolatban végzendő munkát nem az ipartörvény által meghatározott módon végezteti, hogy még az épitkezéseknél kitett jelzőtáblákat, itt „ez és ez az iparos végzi a munknát“ — megadóztatja. Panaszolja a város „levegő üzemét“, amit a fasorban elhelyezett padokkal rendezett be, akkor, amikor a padok vételéről volt szó, a padokat budapesti cégtől vették s amikor az ugyanazon padokat előállitó debreceni gyár bezárni készült a kapuit, a gyárnak meg kellett elégednie az iparpártolás azon eszközével, hogy kapott egy kérőlevelet a városi tanácstól, hogy kapuit a világért ne csukja be.

Dr. *Harsányi* Imre titkár referálta és ismertette a magánalkalmazottak jogviszonyairól készült rendkivül fontos törvényjavaslatot.

A törvényjavaslat rendkivül fontos, nagyjelentőségü, gondos munka és néhány tulzottan szociális és egyoldalu intézkedéstől eltekintve, (homályos kifejezések használata, felmondások tulságosan az alkalmazottak javára való magyarázata a tisztviselő és kereskedőségéd fogalmának hiánya stb.). A törvényjavaslatot elfogadta a közgyülés.

Dr. *Diczig* Alajos segédtitkár foglalkozott a *hólabdaszédelgéssel.* Rámutatott azon okokra, amelyek a hólabdaszédelgés rendkivül elterjedését előidézték. A törvény hibáját abban találja meg, hogy viszonyitva a többi tisztességtelen versenyeselekménnyel, a hólabdaszédelgés tulságosan enyhén van kihágásként minősitve s vétséggé minősitéssé ép ezért kérni kell. Ezenkivül a 44.113—911 K. M. sz. rendeletnek ujabb életbeléptetését, *illetve ennek megfelelő novelláris módositását is kivánja a kamara,* az hogy *a hólabdaszelvények vevői és terjesztői is büntetendők legyenek.* Előadói javaslatát a közgyülés egyhangu helyesléssel elfogadta.

Több kisebb jelentőségü ügy után állást foglalt a közgyülés *a magán egyezkedésnek a kényszeregyezségi eljárásba való bekapcsolása mellett a lajstromzálogjog intézményének megvalósitása mellett,* elhatározta továbbá, hogy a kereskedők és iparosok részére a közel-jövőben *vámtarifa tanfolyamot fog rendezni,* a tanoncoktatás előmozditása céljából *a tanoncoknak kitüntetéseket fog adni.*

A munkásbiztositó pénztár uj székházának épitésével kapcsolatban *Németh* Aladár levelezőtag, *Békés* Lajos alelnök és *Zelinger* Ede beltag foglalkoztak részletes felszólalásukban egyfelől a betegsegélyezés terén még mindig tapasztalt anomáliákkal, másfelől a székházépités ügyével.

Az adóügyek közül különös említést érdemel az, hogy a kamara ujból leszögezte magát az *egyfázisos rendszer* behozatala mellett, a jelenlegi rendszer uralmának ideéig azonban kérni fogja a pénzügyminisztert, hogy a *vámföldről jövő postacsomagok forgalmi adójának* a lerovásánál a számla alapján történő lerovásnál a bejelentési iv kitöltését a vámhivatalnál beosztott postatiszt *végezze,* nehogy csomagtorlódás álljon be. Kérni fogja a kamara a vásározó iparosok *fényképes igazolványának egyszerüsitését,* a külföldi bizományosok *forgalmi adójának rendezését.*

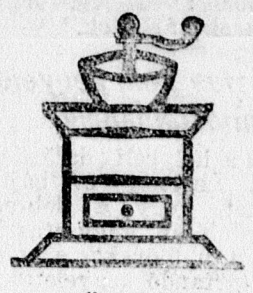
Minthogy *az általános kereseti adó kivetése* a legnagyobb arányta lanságokat szülte, a beadott vallomásokat a bejegyzett cégeknél sem vették figyelembe, a becslés szerinti megállapitásnál nem vették *figyelembe az érdekképviseleti kiküldötteknek a véleményét, ezért a kamara akciót fog megindítani a kereseti adókivetések revizióját irányt.*

Dr. *Olasz* segédtitkár előadásában több vasuti, és posta, vásárügy kereskedelmi és iparjogi véleményeknek letárgyalása után a kamara elhatározta, hogy a kerületében levő debreceni, nyiregyházai, szolnoki felsőkereskedelmi iskolákat jelentős segélyben fogja részesiteni. Ezenkivül részletes jelentést terjesztett az előadó a közgyülés elé az ipari továbbképző tanfolyamokról, a mestertanfolyamokra kiküldött mesterek segélyezéséről és a kiváló tanoncok kitüntetéseiről. Ezután *Zelinger* kamarai beltag indítványt tett a vicinális vonatok elégtelen szerelvényének szaporitása érdekében, mire az üzletvezetőség jelenlevő képviselői biztató választ adtak. Kimondott a közgyülés ugyancsak *Sesztina* Jenő beltag inditványára, hogy felterjesztésében sürgeti a Derecske—berettyóujfalui vonal kiépitését. Ennek megtörténtéig a Sarkad-felé irányuló összeköttetést és menetrend megjavitását.

Ezzel a közgyülés tárgyalásai kimerülvén, Szent-Királyi elnök a kamara tagjainak éljenzése közben a közgyülést berekesztette.

Okosan teszi

a legtöbb háziasszony, ha bevásárlásánál a **valódi „Franck“ kávépótlékot** követeli. Ők sulyt helyeznek arra, hogy mind g a valódi, régen bevált **„Franck“ kávépótlékot** kapják . . . mivel ez használatban a legelőnyösebbnek bizonyult, —

Ügyeljen bevásárlásainál gyári védjegyünkre, a „kávédaráló“-ra!

Déri Frigyes értékpapirletétjét a kultuszminisztérium kiadta a városnak

A napokban érkezik Debrecenbe a Pesti Hazai Takarékpénztárnál elhelyezett sok száz milliós értékpapirbetét.

Amikor a Déri muzeum anyagának hazaszálitásáról szó volt, Debrecen városi tanácsi közgyülése elhatározta, hogy a muzeum anyagát hazaszállittatja és a muzeumot is felépiti, hogy azokat az értékpapirokat, melyekt 1700 millió korona értékben Déri Frigyes 1923 juliusában a muzeum épitésére letétbe helyezett, Debrecen részére engedi át a kultuszminisztérium. A város áldozata csak látszólag volt önkéntes, mert akkor már bizonyosra lehetett venni, hogy a szanálás miatt a minimumra szoritott költségvetéssel dolgozó állam nem épitteti meg a Déri muzeumot és igy az épités teljes egészében Debrecenre hárul.

A kormány belement ebbe az ajánlatba s a város többszöri sürgetésére a kultuszminiszter most utalta át a Pesti Hazai Első Takarékpénztárnál letétbe helyezett részvénypakettet. A kultuszmiszter leirata ma érkezett meg a tanácshoz, amely tudomásul vette, hogy az értékpapirokkal Debrecen házipénztárába való beutalására a kultuszminiszter felhatalmazta dr, Czakó Elemér h. államtitkárt, a muzeum ügyeinek eddigi intézőjét.

Igy Déri Frigyes 1700 millió értékü értékpapirjai, amelyek külön ben az akkori értékről már 5—600 millióra olvadtak le, rövid időn be lülü a város rendelkezésére állanak. Debrecen ezeket a papirokat a házi pénztárban őrzi majd, várva, hogy talán emelkedik a jövőben értékük.

Szombaton presbyteri gyülés.

Három uj tanitó választása.

A debreceni ref. egyház augusztus hó első napján szombaton délután 4 órakor az egyház tanácstermében presbyteri gyülést tart.

Tárgyak: 1. A gazdasági bizottság javaslata a néh. Tóth Ferenc által hagyományozott beregszászi ház eladása tárgyában.

2. Ugyanannak javaslata az egyházi pénzek elhelyezése tárgyában.

3. Az iskolaszék jelentése a három üresedésben levő tanitói állásra meghirdetett pályázat eredményéről. A három uj tanitó megválasztása.

4. Ugyanannak jelentése a tüzifával egybekötött tanitói dijlevelekre áthelyezés tárgyában.

5. A gazdasági bizottság határozata özv. Szendi Imrénének a kegyeleti időre eső javadalma tárgyában.

6. Ugyanannak jelentése és javaslata az egyházi tisztviselők és alkalmazottak fizetésének rendezése tárgyában.

7. Ugyanannak javaslata az egyházi tisztviselők, tanárok, tanitók és egyéb alkalmazottak lakbérillet ményének ujabb megállapitása tárgyában.

Aszódi és Róth

divatáruháza

ajánlja dusan felszerelt raktárát, ugymint:

Szövetek	Grenadinok	Selymek
Epongék	Zefirek	Harisnyák
Batisztok	Vásznak	Kesztyük,

és mindenféle rövidáru cikkeit.

Idény utáni olcsó leszállitott árak. A Községi Tisztv. Orsz. Szöv. szerződéses szabályai. — Tisztviselőknek külön 5% engedmény.

Hirek

MILYEN IDŐ VARHATÓ:
Hazánkban a hőmérséklet általában emelkedett. Keleten és délen nagyobb mértékben, mint nyugaton. A napi átlagok már megközelitik a normális mértéke.

Időprognózis: Meleg, helyenként zivatarok várhatók.

Az augusztus 2-iki kegyeletes emlékünnepély.

Felkérem a helybeli dalárdákat, társadalmi, Levente- és bajtársi egyesületeket, hogy a debreceni csata évfordulóján, augusztus 2-án (vasárnap) d. u. 6 órakor a honvédtemetőben tartandó kegyeletes emlékünnepélyen mennél nagyobb számban résztvenni s amennyiben az emlékművet megkoszoruzni — óhajtják, ebbeli szándékukat nálam (Városháza, emelet 31. sz. szoba) előzetesen, legkésőbb vasárnap délig bejelenteni sziveskedjenek. Gyülekezés fentjelzett napon d. u. 5 órakor a városháza udvarán. Indulás a honvédtemetőbe d. u. fél 6 órakor.

Egyben értesitem az összes dalárdákat, hogy az összpróba augusztus hó 1-én (szombat) d. u. 6 órakor a Kollégium udvarán lesz megtartva. Pontos és mennél nagyobb számban való megjelenést kérek. — Debrecen 1925. julius 30-án, Pálfy Zoltán v. tb. aljegyző.

Dr. Magoss György Karlsbadba utazott. Tudvalelő, hogy dr. Magoss György polgármester szombaton a szabadságát megszakitva érkezett vissza Debrecenbe, hogy a beruházási programot perfektuáló közgyülésen jelen legyen. A polgármester a tegnap reggeli vonattal Karlsbadba utazott, ahol hátralévő szabdságának idejét fogja tölteni. A polgármestert távolléte alatt dr. Vásáry tb. főjegyző fogja helyettetsieni.

— *Cimadományozás.* A kormányzó nemes Hlatky Endre dr. és lánczi és rákóczi Rákóczy Imre dr. miniszterelnökségi szerződéses sajtóelőadóknak a miniszteri titkári Dulin Elek dr. Komjáthy Aladár dr., Bodrogközy Zoltán dr. és csicsókereszturi Torma Domokos dr. miniszterelnökségi szerződéses sajtóelőadóknak pedig a miniszteri segédtitkári cimet adományozta.

— *Uj fiatal festőművész.* Molnár Kálmánt, az uj fiatal tehetséges festőművészt látogattuk meg a minap a Thaly Kálmán-utca 6. sz. a. lakásán, akinek passtelljei, szép rajzai, festményei, areváz1atai és tollrajzai külön-külön megdicsérést érdemelnek. E szépen haladó fiatal művész sokat tanulmányozott nagyobb hires művészektől, akinek minden munkáján meglátszik technikájával dolgozni tudása, illetve tehetsége. Reméljük és hisszük, hogy a következő alkalomkor már mint teljesen kész művésszel találkozunk vele. — (R).

— *Hajdumegye közgyülése.* Hajduvármegye törvényhatósági bizottsága augusztus hó 7-én, pénteken délelőtt 10 órakor tart a vármegyeháza dísztermében rendkivüli közgyülést, amelynek tárgya a hajduvárosok külföldi kölcsönügye lesz. Ugyanis Hajdanánás és Hajduszoboszló városok villanytelep létesitése és más egyéb fontos beruházások eszközlése végett külföldi kölcsönt szándékoznak felvenni, valamint Hajduszovát nagyközség is. A kölcsön összegére vonatkozólag ezideig még nem tudunk biztosat. Az augusztus hó 7-i közgyülésen kerül napirendre Hajduszoboszló város határozata hősi emlékei felállitása tárgyában.

Lehet már jegyet kapni a Sörkabaréra.

Gazdag mulattató program a Bika disztermében szombaton, vasárnap, hétfőn.

Az Arany Bika disztermében tartandó nagy sörkabaré iránt olyan nagy érdeklődés mutatkozik, hogy a jegyeket már ma ki kellett bocsátani s az árusitását több helyen megkezdeni. A jegyek már kaphatók a *Menetjegyirodában* Piac-u. 56. szám alatt, *Keszthelyi és Kronovitz* Szent Anna-utcai papirkereskedésben, *Springer* József Piac-utcai és *Antalfy* József Szent Anna-utcai papirkereskedésében. — *A jegyek megváltása az asztalok lefoglalását is jelenti.*

A kabaré kiváló művésztársulata már teljesen összeállitotta pompás müsorát, amelyen szerepel *Ujváry* Ferenc konferansie, *Virág* Jenő a közkedvelt komikus, *Mary am Steew* mondain és akrobatikus táncospár, *Némethy* Irén operaéne kesnő, a bécsi Volksoper tagja, *Szász* Ila az Apolló szinház tagja, *Várnai* Vilmos a Pesti kabaré tagja, *Cs. Szász* René a nagyszerü kabaréstar. A társulat különös súlyt helyez arra, hogy valósággal frappirozza a debreceni közönséget, — mert Debrecenből akarja megkezdeni nagymagyarországi túráját.

A pompás hűtőkészüléket tegnap próbálták ki s a teremben a legmelegebb időben is nagyszerü igazi tavaszi éji légkör volt. Az asztalok [illegible] a rendes éttermi árak vannak

Kicsi a nagyerdei uszoda.

1000—1500 fürdik egy nap. — Gyakrabban kell frissiteni az uszoda vizét.

A nagyerdei városi uszoda felépitésével Debrecen városa fontos és eléggé nem dicsérhető szociális és hygiénikus intézménnyel gazdagodott. Az uszoda megvalósitását a város lakossága osztatlan tetszéssel fogadta és a megnyitás különös örömet okozott a város minden társadalmi rétegében.

A megnyitás óta eltelt több, mint egy hónap, s az uszoda ez idő alatt olyan forgalomnak örvend, amely a legoptimisztikusabb reményeket is túlhaladja. Egész nap zsúfolt az uszoda, százan és százan fürödnek és hemperegnek a homokban s volt nap, hogy *1800 fürdőjegy kelt el a pénztárnál.*

Az uszoda ilyen nagy látogatottsága örvendetes jelenség, de több higiénikus szempontot erősen veszélyeztet. *Az uszoda kicsinek bizonyult.* Igaz, hogy a városi tanács, amikor az uszoda terveit elkészitette és az uszodát megépitette egy pillanatra sem számolt ilyen forgalommal. Megtörtént azonban a nem várt esemény és *a város lakossának nem százai, hanem ezrei használják az uszodát.*

Éppen ezért emeljük fel szavunkat az uszoda ügyében és felhivjuk a városi tanács figyelmét több olyan tényre, amelyek dicsérendő alkotásának remek sikerét — épen a nagy forgalom miatt — veszélyeztetik.

Igy nem elég tiszta az uszoda vize. A tervek szerint ugyanis az uszoda vizét hetenkint egyszer eresztik ki és cserélik ki frissel. A heti vizcsere azonban, a napi 1000—1500 fürdőző mellett nem elégiti ki a higiénia követelményeit. *Az uszoda vizét gyakrabban kell cserélni, vagy legalább is az uszodát tápcsatornákkal kell ellátni, amelyek állandóan friss vizzel táplálják a zsúfolt medencét.*

Okvetlen szükség van viz frissitésére, mert ilyen forgalom mellett a higiénikus célt az uszoda nem szolgálhatja teljes mértékben. A legutóbb például 9 napig nem cseréltek a vizet, s bizony a fürdőzők közül nagyon sokan nem mertek belemenni a zavaros vizbe.

Amikor az uszoda ügyét szóvátesszük, reméljük, hogy a felmerült panaszok mihamar orvoslásra találnak és a városi tanács, az önhibáján kivül előállott bajokat a legrövidebb időn belül orvosolja.

Két ember halála lett az ára egy kutnyitásnak.

Karcagról jelentik: Tegnap délután 6 órakor borzalmas tragédia szinhelye volt a Karcagi Mezőgazdasági Takarék udvara. Az udvaron egy hosszu idő óta elzárt szivattyus kut állt. Most a takarék ezt a kutat meg akarta nyittatni és Lengyel Kálmán ácsiparossal kávát készittetett a kutra. Lengyel a kut kitakaritását is vállalta. Alig ment le azonban a kutba, elszédült és a létráról a vizbe zuhant. Látta ezt a kutnál lévő Szilágyi hentes s rögtön a Lengyel segitségére sietett. A létráról azonban ő is beszédült a kutba. Harmadiknak Kun Imre városi tüzoltó sietett a vizbeesett két ember segitségére s hogy ő életben maradt, — csak annak köszönheti, hogy akkorára már sokan voltak az udvaron és sikerült a kutból kimenteni.

A lezárt kut alján ugyanis erős gáz fejlődött ki s ez széditette le a mélybe, a halálba a két embert.

Csak nagynehezen sikerült a két ember hullját kihuzni, ami a késő esti órákban történt meg.

— *Izraelita istentiszteletek a Deák Ferenc-utcai templomban.* Pénteken este egynegyed 8 órakor, szombaton reggel 7, délelőtt fél 11, délután 5 és este 8 órakor. Hétköznapokon reggel egynegyed 7 és este egynegyed 8 órakor. A Kápolnási-utcai templomban szombaton reggel fél 8 órakor. — Az elnökség.

Hegedü készitése, javitása, vonószövözete hurok, vonók, hangszeralkatrészek kaphatók
TANCZER G. GYORGY
Batthyány ucca 13. szám. (udvarban)

Debreczenszky István
Hárpitos — Hatvány 8. szám
Kész heveserek, diványok, matracok garniturák raktáron
[illegible]

A strand fürdőn, a hallban megnyilt
RAMMINGER hölgyfodrász és manicurszalonja.

Kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak nyugdijintézete Debrecenben.

— Két közlemény. —

I.

A debreceni kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak közös akciója és hosszu évek fáradságos munkájának eredményeképpen f. hó 26-án — amint azt a lapok is közölték — megalakult a Kereskedők és Kereskedelmi Alkalmazottak nyugdijintézete Debrecen székhellyel. Ez az intézmény ezidőszerint egyedülálló az egész országban. Erkölcsi és mélyreható szociális célokat fog ez az intézmény megvalósitani. Elérhetővé fogja tenni, hogy a kereskedők és alkalmazottaik öregségükre vagy korábban bekövetkezhető munka- és keresetképtelenségük esetére tisztes nyugdijban, özvegyeik és árváik pedig a családfő elhalálozása esetén megfelelő ellátásban részesülhessenek, amely ellátást megelőzi a temetési járulék folyósitása is.

Mélyreható szociális és bizonyos mértékben humánus intézkedések ezek. Kereskedők és alkalmazottak öreg napjait gondtalanná teszi ez az intézmény, de felszáritja az özvegy arcáról a könnyeket is, mert a családfő elhalálozása esetén az intézmény humánus intézkedésével temetési segélyt folyósit és azonnal intézkedik az özvegyi ellátás megállapitása iránt.

A legnagyobb elismerés illeti meg azokat, akik ezt az intézményt életre hivták. A vezetőség helyesebben az alapitók azonban még igen nagy feladatok előtt állanak, amely nagy feladatok elintézése még hosszu időt fog igénybe venni. Erre utalás is történt az alakuló közgyülésen azzal, hogy igen sok kérdés még kiforratlan, a forrponthoz való elérkezés csak bizonyos idő után fog bekövetkezni.

Az uj intézmény megalakult, az alapszabályok letárgyaltattak. Engedje meg mégis a vezetőség nekem, mint szakembernek, hogy utólag — post festum — az uj intézményhez hozzászóljak és ennek keretében egy és más intézkedések megtételére, jelesül bizonyos intézkedések kiküszöbölésére hivjam fel szives figyelmüket. Mint szakember teszem ezt. Állami szolgálatomnak csaknem felét nyugdijügyek intézésével töltöttem el. Számvevőségi munkakörben megtanultam az állami nyugdijügyek minden csinjabinját. Dolgoztam papirkoronás és aranykoronás nyugdijügyekben. — Beosztásomban 900 igényjogosultnak állapitottam meg papir-, később aranykoronában járó nyugilletményét. Az igényjogosultak között az ellátás minemüsége szerint, képviselve volt nyugdijas, özvegy, árva nyugbéres, stb. Még járadékkal is foglalkoztam. Mindaddig intéztem ezt, mig a nyugdijügyek miniszteriális ügykörbe vonattak.

Ez késztetett arra, hogy az uj intézményhez hozzászóljak. Mindenek előtt emlitést kell tennem arról, — hogy tulajdonképpen mi is a nyugdij. A kereskedő társadalom csak nagyjában ismeri a nyugdij kérdését. — Tudja, hogy van ilyen és csak azt tudja, hogy állami és közszolgálati pályán van nyugdij. — Nem ismeri és nem is ismerhette eddig a nyugdij óriási fontosságu kérdését, mert nem részesült benne, tehát nem is tudta annak áldásos müködését ugy értékelni, mint azt a jövőben értékelni fogja. A jövőben saját magán fogja érezni a nyugdij áldásos intencióit. Gondtalan öreg napjaiban fogja azt a kereskedő igazán megismerni és a mint az alakuló közgyülésen [illegible] ismert szőnyegkereskedő [illegible] megjegyezte, — nem fog előfordulni az, hogy utcai koldusokkal [illegible] alkoz-

zunk, akik valamikor kereskedők vagy alkalmazottak voltak és akik öregségükben koldulni kénytelenek.

Egyesek bizonyos gesztussal beszélnek azokról, akik közszolgálati pályára lépnek, — mondván, hogy ezeknek magasabb ambicióik nincsennek. Ezt a gyarló megállapitást mi sem cáfolja meg jobban, mint az, hogy sehol sem kell magasabb ambició, mint éppen a közpályán. Az állami gépezetben és a közigazgatásban érvényesülhetnek igazán a nagy koncepcióju emberek, itt van igazi ambicióra szükség, az alkotni vágyás itt találhatja meg az utját a legjobban. Emellett a közszolgálati pályára viszi az embereket a nyugdijintézmény megrendithetetlen biztossága is. Láttuk a multban, hogy az állam — szomoru pénzügyeink dacára — a létfentartást biztositotta nyugdijasai szá mára. Ha a közszolgálati pályához hasonlóan a kereskedői pályán is ilyen intézményesen fog biztositatni a nyugdij kérdése, az utóbbi pályát nagy tömegben fogják keresni azok, akik eddig a lateinerpályát tartották a legjobbnak. Az uj nyugdijintézmény tehát kettős feladatot old meg. Az egyik maga az ellátás óriási kérdése, a másik pedig a kulturális feladat, mert elő fogja segiteni, hogy a legmagasabb iskolai képzettséggel biró emberek is fel fogják a kereskedői pályát keresni. Ez szórványosn ugyan, de már is előfordul.

Az államnak és általában a közigazgatási hatóságoknak összehasonlithatatlanul könnyebb a helyzete, mint egy magán nyugdijintézetnek. Az állam, azonkivül, hogy tisztviselőitől és alkalmazottaitól 1—1 és fél százalék nyugdijjárulékot von le a nekik járó fizetésből, a maga nagy erkölesi hatalmával más uton is gondoskodik a fedezet előteremtéséről. Mert korántsem telnék ki ebből az az összeg, ami a nyugdijasok ellátására elégséges lenne. Egy magán nyugdijintézet azonban a maga erejére van utalva. Anyagi ereje dolgos tagjainak áldozatkészségében rejlik. Ez azt jelenti, hogy a nyugdijjárulékot ugy kell megállapitani, hogy a nagyszámok törvényéhez igazodó valószinüségi számitás mellett oly tőke képződjék össze, amely biztositani tudja a nyugdijintézet szociális céljait és ezzel a lét vagy nem lét kérdését is.

Ez az a kérdés, amely még sokáig forrni fog, hogy elérkezzék a bizonyos fix pontig.

Lippe Vilmos,
ny. m. kir. pü. számellenőr.
(Befejező közlemény holnapi számunkban.)

— *Az idei nyár szenzációja lesz a Bikabeli sörkabaré augusztus 1-én, 2-án, 3-án.*

— *Megpofoztak egy mozdonyvezetőt mert lassan ment a vonat.* — Sopronból jelentik: Szombat este az Ausztria és Sopron közt közlekedő munkásvonat mozdonya nem birta felhúzni a nyiki emelkedőn a szerelvényt. Többször is próbálkozott a mozdonyvezető, de hiába, a vonat elakadt. A vonaton utazott egy bucsura igyekvő társaság, — amely megunta a várokozást és ne kitámadtak a mozdonyvezetőnek és alaposan elverték. A burgenlandi csendélet folytatása az lett, hogy a szerelvényt két részetben húzatták el a mozdonnyal.

— *A mai naptól kezdve ismét játszik a Vigszinház.*

Bankay Gyula NIVO kölcsön könyvtára könyv és uiságolvasó terem
Debreczen, Csapó-utca 11. (az udvarban.)
Uj müvekben Debrecen leggazdagabb könyvtára. Minden uj és minden régi jó könyv. Előfizetés havi 30.000, biztositék 50.000 K.

Ma kerül a bíróság elé a Svetits intézet betörője.

Bernát József ellen zsarolás és lopás kisérlete miatt emelt vádat az ügyészség.

Ma, pénteken tárgyalja a debreceni büntető törvényszék *Bernát* József bünügyét, aki mint azt már részletesen megirtuk, betört a Svetits leánynevelő intézet zárdafőnöknőjének szobájába. — A törvényszéki főtárgyalást, melyet a 94. számu bünügyi tárgyaló-teremben tartanak, *Serly* Jenő táblabiró vezeti. A vádat követi Veress Lajos királyi ügyész képviseli.

A tárgyalás valószinüleg zárt lesz, — nem mintha valami olyan részletről lenne szó, melyet a nyilvánossággal nem lehetne közölni — hisz' csupán közönséges bünesetekményről van szó, melynek áldozatául eshet bárki, — de az illetékes tényezők mégis figyelemmel kivánnak lenni arra, hogy a sértett az egyház világában, valamint a társadalomban különleges poziciót foglal el. Egyébként meg az sem bizonyos, hogy *Theofila* nővér, a zárda főnöknője személyesen megjelenik-e a tárgyaláson, mert jelenleg nyári pihenőn van.

Az ügyészség lopás kisérlete és zsarolás miatt emelt vádat. Nevezetesen Bernát József, amikor a betörés éjszakáján nem talált mást, csak a főnöknő éjjeli szekrényén a kis női aranyóráját, azt magához vette, de mégsem vitte el. Mikor ugyanis a főnöknő megigérte, hogy a pénzt a kapusnál elhelyezi, Bernát igy szólt:

— *Akkor ezt sem viszem el.*

Ezzel letette az órát az éjjeli szekrényre s ahogy jött, ugy távozott.

A törvényszék *zsarolásért* és *lopás büntettének kisérletéért* vonja felelősségre Bernátot. Nagyon való szinü, hogy több zsarolási esetet is be fog vallani a cinikus betörő, aki ezuttal hosszabb ideig a fogház lakója lesz.

A főtárgyalás iránt nagy az érdeklődés.

Három sír domború . . .

Egy Debrecenbe menekült előkelő erdélyi család tragédiája. — Az apát harmadik fia, dr. Achácz Ákos most követte a sorba.

A halálnak mindig meg volt és meg van a maga bőséges aratása s bár ez a természet örök rendje szerint való, mi a visszamaradottak, az élők lázadozunk a halál komor fenségének kifürkészhetetlen végzései ellen, mert ugy véljük, hogy majd minden esetben a legjobbakat, legtehetségesebbeket kárhoztatja örök elnémulásra.

Ilyen szomoru aratása volt most ismét a halálnak, egy tehetséges, pályáján előre ivelő, fiatal orvost, dr. *Achácz* Ákost ragadta el, aki szülei reménysége volt, a legjobb barát és a fiatal orvosnemzedéknek egyik legnagyobb reménysége.

És ebben a tragédiában nagyrésze van a trianoni gyalázatnak is, amely annyi kitünő értéktől fosztotta meg a magyar összességet: földönfutóvá tett családokat, bizonytalanná hangyaszorgalmu munkával eltöltött évek eredményeit, ugy az Achácz-családnak megpróbáltatásokban gazdag, szomoru tragédiája is a Trianonnal kezdődött.

A családfő pénzügyigazgató volt Kolozsvárott, a város legtekintélyesebbjei között foglaltak helyet, de jött a romániai impérium s Acháczéknak, mint annyi másnak, szintén vándorbotot kellett fogniok s elhagyni azt a várost, ahová őket legboldogabb emlékei füzték.

A család 1920-ban menekült Erdélyből, de ekkor Achácz Imréné — az édesanya — már özvegyasszony volt s három gyermekével telepedett le Debrecenben, ahol az igen előkelő s kiterjedt rokonsággal rendelkező uricsalád csakhamar nagy közkedveltségnek kezdett örvendeni. A legidősebb fia, Ákos az orvosi egyetemnek volt a hallgatója és itt nagyon szerették ezt az okos, priális és talentumos fiatalembert.

Az özvegy uriasszony az itt eltöl tött *rövid négy esztendő alatt két gyermekét elvesztette s most még az egyedül maradt legkedvesebb gyermekét is el kellett vesztenie.* Ez annál fájdalmasabb, mert Achácz Ákos tavaly szerezte meg kitünő eredménnyel az orvosi diplomát, de nem tudta egyelőre nagy használt venni, *mert a haretéren szerzett tüdőbaja ágynak döntötte, közel egy évig ápolták a belklinikán, ahol maga Csiky professzor tett meg mindent a nagyjövőjü fiatal orvos megmentésére.* Mikor itt látták, hogy állapota reménytelen, Olaszországba küldték, azonban hasztalan, mert a gyilkos kór szemmelláthatólag pusztitotta a megtámadott fiatal szervezetet. És ebben a tragédiában az volt a legborzalmasabb, hogy Achácz Ákos mint orvos maga is tudatában volt annak, hogy menthetetlen s napról napra érezte közeledni a kérlelhetetlen halált.

Achácz Ákos kedden délután vette magához a halotti szentséget, elhunyta pedig tegnap reggel következett be. Amint értesülünk, a megrendítő körülmények között elhalt fiatal orvost pénteken délután ravatalozzák fel a róm. kath. *templomban s innen kisérik szombaton délelőtt utolsó utjára a róm. kath. temetőbe, ahol az Achácz-család sirboltjába helyezik örök nyugalomra.*

Dr. Achácz Ákost nagykiterjedésü rokonság gyászolja és a sok csapást átélt özvegy Achácz Imrénét az ismerősök, tisztelők nagy számban keresték fel részvétükkel.

— *Okvetlen nézze meg az augusztus 1-én, 2-án, 3-án az Arany Bikában a sörkabarét.*

— *Vasárnap lesz a szerencseértékek kiosztása.* Még csak néhány nap és megtörténik a szerencsejegyek tulajdonosai között az értéktárgyak kiosztása. Ezért a szerencsejegyek már csak szombat délutánig kaphatók 2000 koronáért. A kiosztásra kerülő értéktárgyak közül kiemeljük a következőket: arany férfi és női karkötőórák, ékszerek, Orth-futtballabdák, pingpongkészletek és más cikkek mellett többszáz Mefhosz-sorsjegy darabonként 100 és 50 ezer koronna értékben, a Mefhosz-sorsjegyek tulajdonnosai azután részt vesznek a Mefhosz-sorsiáték akcióban, melynek nyereménytárgyai szenzációsak. Egész lakásberendezések, festmények, konyhafelszerelések zongorák, ruházati cikkek stb.

— *A mai naptól kezdve ismét játszik a Vigszinház.*

Olvassa lapunkat!

„Éljen a magyar királyi népköztársaság."

Hát a Lajcsi gyerek megházasodott. És a cigánykirály leányát vette feleségül s most a Margit szigeten töltik a mézeshetek szépséges napjait. Kiss Lajosról van szó, a Kiss Béla hires cigányprimás fiáról, ki még mindössze csak 22 éves és akit Debrecenben mindenki igen jól ismer. Hát hogyne ismerték volna a Lajost, hiszen nevezetes mondás röppent el éppen az ő ajkáról, hogy a Hymen láncaiba engedte magát befonni ezt a nagyszerüen naiv mondását megirjuk.

Az Urnak 1918-ik évében történt. az őszirózsás forradalom előestéjén A forradalom hire elérkezett Debrecenbe is. A tömeg tört, zúzott, rombolt és hömpölygött a Piac-utcán. Forradalmi katonák járták be a lokálokat s igy a Gabrinuszt is és orditozták a forradalmi kiáltásokat. Kis Lajos ekkor még Lajcsi, apjának Kiss Bélának zenekarával a Gambrinusban muzsikált s ne is mondjuk, hogy a forradalmi katonáktól megijedt. Ijjedelmében aztán a Gambrinusba betóduló forradalmi katonák felé kiáltotta:

— *Éljen a magyar királyi népköztársaság!*

Ezen a forradalmár őszirózsások is jót nevettek s Lajcsit nem bántották, aki jeles mondása után kisomfordált az étteremből és otthagyva a bandát, csapot s forradalmat, hazasietett, mert hát a forradalomban legjobb otthon lenni.

Nevezetes mondása fentmaradt, sőt ha nem csalódunk, bekerül a magyar anekdóták bőséges tárába is. *(m. j.)*

— *75 éves korában lett önmagukos.* T. K. Szücs Mihály a biharmegyei Komádi község legöregebb földmivese volt. Az öreg nagy időt ért el, 75 évet s csudálatos, hogy ilyen idős korában unta meg az életét. Az elmult napokban Tanesa Péter holtan talált rá az öregre. T. K. Szücs Mihály házuk padlásán felakasztotta magát. Mire észrevették, már halott volt. Eltemetéséhez az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

— *Ha olcsón jót akar, augusztus 1-én, 2-án, 3-án a Sörkabarét nézze meg az Arany Bikában.*

— *Fedák Sári és Molnár Ferenc válópere.* Budapestről jelentik: A budapesti kir. törvényszékhez most nyujtotta be válókeresetét Molnár Ferenc, felesége Fedák Sári ellen. Molnár Ferenc arra kéri keresetében a törvényszéket, hogy Fedák Sárival 1922 október 11-én kötött házasságát birói uton bontsa fel. A törvényszéken az ügyet Malonnyay Béla dr tanácselnöknek osztották ki. Malonnyay szabadságon van és ezért most helyettese, Sofró dr törvényszéki biró vette át az ügy elintézését és a tárgyalást már ki is tüzte szeptember 22-ikére. A tárgyaláson Fedák Sárit Fábián Béla dr ügyvéd, nemzetgyülési képviselő; Molnár Ferencet pedig Polónyi Dezső dr képviseli. — Polónyi a kereset beadásával egyidejüleg 23 tanut jelentett be. A keresetet második példányát Fedák Sárinak fogja a törvényszéki kézbesitő hivatal a legközelebbi napokban kézbesiteni és akkor Fedák Sári ügyvédje, Fábián Béla dr szintén irásban fogja előkészitő iratát a törvényszékhez beadni és ebben teszi majd meg észrevételeit Molnár Ferenc állitásaira nézve. Ellenbizonyitásképen Fedák Sári szintén egész sor tanut fog bejelenteni.

— *A mai naptól kezdve ismét játszik a Vigszinház.*

Kérje mindenütt a „Debreczen"-t.

Református teológiai fakultás Losoncon.

Prágából jelentik: A Szlovo irja, hogy Losoncon teológiai fakultást állit fel a református egyház. A teológiai fakultás müködését egyelőre az YMCA épületében kezdik és müködése magánjellegü lesz.

A halálraitélt szatmári rablógyilkos megszökött a fogházból.

Szatmárról jelentik: A többszörös rablógyilkosságért halálraitélt Reinitz Jakab a szatmári fegyházból megszökött.

A Romániából ma budapestre érkező utasok ezt a hirt megerősitik.

Az angol és lengyel flotta a keleti tengeren.

Reval, julius 30. Az angol és lengyel flotta a Keleti tengeren látogatást tesz, amely alkalomból az orosz szovjet ellen demonstrálásként két hadihajót küld a Baltitengerre.

Sulyos vasuti szerencsétlenség Franciaországban.

Tours, julius 30. Havas. A Tours Le Mans-i express vonat tenap éjszaka a SaintAntoin du Rocher pályaudvarán egyik váltónál valószinüleg a túlnagy sebesség miatt kisiklott. A mozdony a podgyászkocsira esett, amely felemelkedett a levegőbe. Négy személyszállitó kocsi összetört. Több mint 12 ember meghalt, számosan pedig megsebesültek.

Az osztrák-magyar kereskedelmi provizorium nem lesz meg

Bécs, julius 30. Az osztrák-magyar kereskedelmi provizóriumra vonatkozó tárgyalások semmiféle eredményre nem vezettek.

Holnap még lesz egy tárgyalás és ha ott sem lesz eredmény, akkor elejtik a provizórium tervét.

— *A Magyari család öröme.* — A hires debreceni Magyari családnak nagy öröme volt tegnap, mert hazajött Hévizről a „Béla gyerek", aki több hétig gyógykezeltette ott magát. Az öreg Magyari Imre, aki nek vendégszeretete közismert, — családi örömre meghivta a cigány banda összes tagjait és nagy zsiványpecsenyés vacsorát rendezett. Itt emlitjük meg, hogy ifj. Magyari Imre a legidősebb fiu, aki legutóbb Londonba aratott óriási sikereket muzsikájával — most Siófokon van, ahonnan szeptember elején ellátogat Debrecenbe. Képzeljük akkor milyen vacsorát rendez majd, a boldog öreg Magyari.

NYILT-TER.*

Irénke!

Váltottam jegyet a szombat esti Sörkabaréba. Este fél 9 órakor kezdődik a Bika-disztermében.

Oszkár.

* E rovat alatt közlöttekért, nem vállal felelősséget, sem a szerkesztőség sem a kiadóhivatal.

Telefonszám:
szerkesztőség 7-89.
Kiadóhivatal 7-88.

3 perc alatt hajmosás legujabb párisi módszer szerint, villanyszáritás mellőzve. — Henné hajfestés.
Ramminger hölgyfodrásznál
Varga-utca 1. (Ipartbank.)

Vitán László felfolyamodást jelentett be letartóztatása ellen.

A „Debreczen" tegnapi számában hirt adtunk Vitán László dr. bünügyéről és mint jeleztük Preineszberger Jenő dr. táblabiró vizsgálóbiró elrendelte a sikkasztó banktisztviselő előzetes letartóztatását. Ez ellen a vizsgálóbirói végzés ellen dr. Vitán László ügyvédjei dr. Aczél és dr. Sajó ügyvédek útján fellebbezést jelentett be a kir törvényszék vádtanácsához, mely a közeli napokban fog dönteni a további fogvatartás felett.

Ma már teljes tiszta képet lehet alkotni az ügyről. Ez a jó családból való fiatal banktisztviselő olyan életmódot folytatott s úgy élt, hogy 2.800,000 koronás fizetéséből nem telt uraskodására, amiért aztán a bank pénzéhez nyult s ilyen formán 245 millió korona nyakára hágott.

Hogy szabadlábrahelyezését elrendeli-e a vádtanács, azt még csak sejteni sem lehet. Az őrizetbevételt azért rendelte el a vizsgálóbiró, mert az elsikkasztott összeg nagy, továbbá szökésétől tartani lehet.

Dr. Vitán László a kir. ügyészségi fogház egyik I. emeleti celláján helyezték el. Tegnap felkereste védőügyvédje, akivel tárgyalt a felfolyamodás felől.

Lendvai István, egy vendéglős egy mészáros egy konfliskocsis és két vizisikló.

Avagy hamisitatlan lendvai-i szórakozás egy budai vendéglőben.

A kánikulás Budapestnek hosszas vajudás után most végre akadt egy igazi szenzációja és még hozzá teljesen váratlan oldalról. Lendvay István nemzetgyülési képviselő esetén mulat az egész főváros, melynek minden bizonnyal a külföldi lapokban is lesz visszhangja. Ugyanis Lendvay István a hivatásos fajvédelem eme Sancho Pausája, hódolva régi és kedvelt szenvedélyének, szerda este alaposan bevett egy kövér hentes s egy még kövérebb vendéglős társaságában s hogy a mozi teljesebb legyen valahonnan két vizisiklót szerzett, kitünő puszipajtásaival konflisra ült s miközben álmosan döcögött velük a bús egyfogatu végigkurjantották a budai utcákat.

Ez azonban nem elégithette ki a temperamentumos fajvédemi férfiu ambicióit, mert kitünő együttesét egy budai vendéglő kerthelyiségében vezényelte, ahol meglehetősen nagyszámu és előkelő közönség élvezte a hüs kerthelyiségben a cigánymuzsikát.

Lendvay István azzal kezdte a bemutatkozást, hogy a jelenlevő közönség rémületére egy hatalmas vizisiklót húzott ki zsebéből s a kigyót elkezdte zsidózni.

Persze lett nagy lótás-futás, a jelenlevő férfiak felismerték, hogy a kigyóval hadonászó különös idegen Lendvay István képviselő és szép szóval arra kérték őt s társaságát, hogy menjen haza. — Erre Lendvay István a hölgyközönség felé mindenféle trágár kifejezéseket szórt és a kerthelyiségben berángigálta kocsisát is, akinek zsebéből egy még hatalmasabb siklót húzott ki s elkezdte mind a két siklót leirhatatlan szavak kiséretében zsidózni. A felháborodott közönség meg akarta Lendvayt linczelni, de egy éppen idejében érkezett rendőr rábirta a túlságos jókedvü ensemblét, hogy hagyja el a vendéglőt. — Itt jegyezzük meg, hogy Lendvai István már csinált ehez hasonló szelid munkákat, igy például nemrég részeg fejjel, egy fiatalembert többször arculütött, mert zsidónak nézte s erről a fiatalemberről kisült a rendőri igazolfatások során, hogy az Ébredő magyarok egyesülete vezetőségének aktiv tagja. Az ilyen esetek mindenesetre nem alkalmasak arra, hogy tulságos népszerüséget szerezzenek a fajvédelem eszméjének.

Revizió alá veszik az elitélt kommunisták ügyét.

Budapest, julius 30. Az utóbbi napokban olyan hirek terjedtek el, különösen a szociáldemokratapárt körében, hogy az igazságügyi kormány eltökélte magát a kommunistaügyek teljes liquidálására és hogy Magyarország letartóztatási intézeteiben a kommün alatt elkövetett bünselekményekért elitélt foglyok valamennyien szabadlábra kerülnek. Ezzel kapcsolatban már általános amnesztiára vonatkozó hirek is kerültek forgalomba.

Munkatársunk a hirekre vonatkozólag az igazságügyi kormányhoz fordult, ahol a legilletékesebb tényezőktől a következő felvilágositásokat kapta:

Az igazságügyi kormányzat eltökélt szándéka, hogy az összes kommunista bünökért elitéltek revizióját ez év karácsonyáig feltétlenül be fogja fejezni. Karácsonyra már csak azok maradnak letartóztatásba, akiknek szabadonbocsátása a kegyelmi eljárás alapján sem foganatositható.

A lengyel-kormány 20,000 németet utasit ki.

Berlin julius 30. A lengyel kormány augusztus elsején huszezer német optánst utasit ki. A kiutasitottak közül eddig hétezren jöttek át a határon, mert nem akarják magukat kitoloncoltatni.

A kiutasitottakat baraktáborokban helyezi el a német kormány.

Villamossági vállalat
FANTA ERNO, Debrecen
Csapó utca 11. sz. Dózsenfeld-tér 8. Telefon 9—59.
Tervez és készit villamos világitási és erőátviteli berendezéseket, saját üzemü villamos telepeket községek, malmok, gyárak és uradalmak részére. Raktáron tart mindennemü villamos anyagokat.

SZINHÁZ

A mozgószinházak müsora:

Vigszinház: Midian Cooper szereplésével: Akit megölt a szerelem Rendkivül érdekes és fordulatos történet 6 felvonásban. Kiséró: Kabaré a levegőben, burleszk.

Uránia: Jules Verne magyar tárgyu regénye filmen: Sándor Mátyás. Egy szabadsághős viszontagságai 12 felvonásban. Előadások kezdete fél 8 és fél 10 órakor.

Sport

DKASE—DEAC, NyKISE—DTE körmérkőzés

iránt, mely vasárnap veszi kezdetét a közönség részéről hatalmas érdeklődés nyilvánult meg, amit érthető is, mert a kitüzött ezüst serleg 11 ezüstözött érem, 1 futballabda elnyeréséért kemény küzdelmet fognak a csapatok egymás között vívni.

A mérkőzés érdekességét növeli, hogy első sorsolásra kerültek össze — A NyKISE—DTE-vel, a DEAC pedig a DKASE-val. Szenzációsnak igérkezik a DEAC—DKASE mérkőzés, amennyiben mindkét csapat hatalmas fejlődést mutat a bajnoki campagnéban. — Hogy megállapitásunk mennyire helyes, azt misem bizonyitja jobban, mint a tavaszi 3:3 eredmény, mely mérkőzéshez foghatót rég látott Debrecen sportkedvelő közönsége. Mindkét csapat kiváló erőket nyert meg és legkomplettebb felállitásban veszi fel a küzdelmet. A mérkőzés kimenetel teljesen nyilt, a nagyobb állóképességgel biró csapat fog kikerülni hatalmas küzdelem után a mérkőzésből győztesként. — Előtte NyKISE—DTE mérkőzés kerül lejátszásra. Mindkét csapat teljesen reorganizálta csapatát. — A NyKISE vasárnap ismét bebizonyitja, hogy a debreceni egyesületek legfélelmetesebb riválisa ismét — A DTE új csapata elé kivánesisággal tekint a sportkedvelő közönség s azt hisszük, hogy a kék-sárgák eredményesen fognak szerepelni. A DTE minimális győzelme várható.

A mérkőzések a DKASE ügetőtéri pályáján tartatnak meg s azokat a debreceni birógárda kiváló reprezentásai fogják vezetni. Előzőleg DMTE—DKASE, DTE—DEAC ifjusági csapatok díjmérkőzése fog eldöntésre kerülni.

A mérkőzés tiszta jövedelmét Rothmann Miklós felsegélyezésére forditják az egyesületek s a rendező egyesületek vezetőségét és csapatait a legteljesebb elismerés illeti meg úri gondolkozásukért.

Elmarad a vasárnapi ifjusági verseny.

A vasárnapra hirdetett kelet-magyarországi ifjusági atlétikai verseny elmarad, tekintettel arra, hogy a debreceni csata ötfordulója ugyanerre a napra esik.

A nagyszabásu ifjusági verseny megtartásának napját későbbre tüzi ki a MASz.

Garai János Európa kardbajnoka.

Most folytak le Ostendében Európa kardbajnokságának versenyei, amelyek a magyar versenyzők fényes diadalával végződtek. Az angol, holland, és belga kardvivók versenyben nagyon hátramaradtak és a magyar vivók egymás között intézték el az első helyet, egyetlen idegent bocsátottak be az Európa-bajnokság döntőjébe, ez az

tán, az utolsó előtti helyen végzett.

Az egyéni bajnokságot *Garai János* nyolc, aki összes ellenfeleit legyőzte. A verseny második helyezettje Uhlyarik Jenő, harmadik a legfiatalabb magyar vívó Petschauer Attila, negyedik Mészáros Ervin, ötödik Rády, hatodik Terstyánszky, hetedik helyet az egyetlen idegen, egy belga.

Vívóink szombaton az osztendei nagy díjért indulnak. Rády József ma a Grand Prix Epué-ben áll starthon — helyezési eséllyel.

Steinfeld István kerületi elnök kijelölte a keleti kerület reprezentánsait.

Augusztus 1. és 2-ikán rendezi a Birkozó Szövetség Szegeden Magyarország 1925, évi vidéki birkozó bajnokságait s evvel kapcsolatosan az Országos Birkozó kongressszust.

A versenyen az ország minden kerülete legkiválóbb birkozóival veszi fel a küzdelmet, hogy a nagy értékü Brüll Alfréd vándordijat megnyerje.

A keleti kerület birkozói a kerületi elnök jóvoltából teljes számban indulnak.

A *légsulyban* Rotthmann, Vegera, Kovács. A *pehelysúlyban* Kellner, Benkő, Weinberger. A *könnyüsúlyban* Kiss Mihály, Székely, Ökrös, a *kisközépsulyban* Erdey, Nóront, a *nagyközépsúlyban* Gojzer, Hangya fogják a kerület szineit képviselni.

A Birkozó Kongresszuson Paulovich Pál, Nuszbaum Jenő a kerület, Dózsa György elnök a DTE, dr. Szilágyi Jenő NvKISE, Szabadi János DMTE, Bagossy Sándor, Tóth Ferenc a DVSC képviseletében fognak részt venni.

A versenyzős Paulovich Pál kerületi előadó vezetésével szombat reggeli gyorssal utaznak el.

A DTE és kerület képviseletében Dózsa György, Nuszbaum Jenő a DVSC, Tóth Ferenc, Bagossy Sándor a DMTE, Szabadi János elnökökkel képviselteti magát.

Változatlanok az uj gabonaárak.

A tavalyi termények olcsóbbodtak

A tengerentuli árutőzsdén a juliusi buza ára emelkedett ugyan, de miután ennek a jegyzését politikai müveletek irányitják, az amerikai jegyzéseknek nem igen volt hatásuk a belföldi áralakulásokra. Ennek következtében nyugodt volt az árutőzsde forgalma. Az árjegyző bizottság megállapitása szerint a buza ára 2500 koronával emelkedett, de az áraknak felfelé való korrigálása tulajdonképen mégsem áremelkedés, amennyiben ma a 79-es buza is bennfoglaltatik a hivatalos árakban. A rozs 5000 koronával olcsóbbodott. A tavalyi termények közül a zab ára az utóbbi napokban gyakrabban emlegetett okból és pedig a vevők tartózkodása folytán 10.000 koronával olcsóbbodott. Ugyanennyivel csökkent a korpa ára is. A forgalom elég jelentékeny volt, különösen rozsban.

Hivatalos árfolyamok: Buza 357—70, rozs 275—80, árpa 260—70, zab 420—40, tengeri 260—65, korpa 217—20.

Aranykorona árfolyama.

Aranykorona árfolyama a dollár pénzárfolyamán 14.390 papirkorona.

Zürichi zárlat.

Páris 2445, London 2502, Newyork 515, Brüsszel 2380, Milano 1895, Hollandia 206 háromnegyed, Berlin 122 ötnyolcad, Bécs 72.5, Szófia 375, Prága 1525, Varsó 94.5, Budapest 72.5, Belgrád 925, Bukarest 262.5.

Ferencvárosi sertésvásár.

Felhajtás 2100 drb. Árak: könnyü 18—20, közép 21—22.5, nehéz 22—25.

A Magyar Nemzeti Bank deviza árfolyamai:

Darab	Vétel	Eladás
Dollár	70550 K	71380 K
Angol font	345000 K	347000 K
Holland forint	28205 K	28475 K
Francia frank	3385 K	3415 K
Svájci frank	13807 K	13907 K
Léva	511 K	519 K
Cseh korona	2104 K	2120 K
Lira	2620 K	2643 K
Lei	362 K	366 K
Dinár	1258 K	1280 K
100 n. márka	16880 K	16980 K
Lengyel márka	12990	12940 K
Osztrák korona	9987	10067 K

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF
Kiadja a T. H. könyv- és lapkiadó vállalat
Nyomatott a Tiszántuli Hirlap n.-t. nyomdájában.

x *Értesitem a Magyarság t. előfizetőit,* hogy augusztus 1-től az előfizetési lapokat, ugy hétköznap, mint ünnepnap házhoz szállitjuk. Kérem a t. előfizetőket, hogy minden ide vonatkozó ügyben (kézbesités, előfizetés megujitás, lakásváltozás stb.) *kizárólag Piac-u. 42.* (Pannonia-udvar) alatti *fiókkiadóhivatalhoz* sziveskedjenek fodulni. Egyben tisztelettel felkérem t. előfizetőinket, hogy előfizetésüket minden hó 5-ig a fiók kiadóhivatalba befizetni sziveskedjenek, nehogy a kézbesitésnél fenakadás álljon elő. Uj előfizetőknek szintén a házhoz kézbesitjük. *Kovács Károly* fiók kiadóhivatal vezető.

x *Fehér és szines* filc kalapok 130,000 koronáért kaphatók Kalapüzemben Piac 9. Tisztviselők hozzátartozóinak kedvező fizetési feltételek.

— *Mit hirdet ma az ingóságközvetitő?* (Hatvan-u. 1. ref. püspöki bérpalota, az udvarban. Telefon 11-99.) Mindenféle művészi és ipari termékek, bútorok állandó vétele és eladása. Páratlan alkalmi vételek: varrógépek, antik vitrinek, porcellánok, asztalok, gyönyörü ágyteritők, Shőberágyak, ágy elé való szőnyegek, hat darab ebédlőszék valódi bőrhuzattal, nagy ablaktok spalettákkal, villanyluszterek, szőnyegporoló állványok, márványlapos asztalok vendéglőkbe, tejcsarnokokba, kávéházakba, a Remekirók teljes sorozata (50 kötet), 8—10 lóerős dynamó, művészi festmények és mindenféle ingóságok. Heti vagy havi részletfizetésre is adunk: férfi és női ruhákat, ruhaszöveteket, vásznakat, paplanokat, ágy- és asztalteritőgarniturákat, ébresztő-, fali-, ingaórákat, gyermekkocsikat, gyermekágyakat, — mosdókat, szalongarniturákat, — egész és félhálókat, magános ágyakat, mindenféle székeket, stelázsikat, sodrony ágybetéteket, hat személyes étkészleteket, evőeszközöket, olcsó tányérokat, tükröket, — Szentképeket, Kálvinszobrokat, — Kálvinképeket, bélyeggyüjteményeket, fényképezőgépeket és mindenféle ingóságokat. A világhirü amerikai Underwood irógépek Debrecenben kizárólag az Ingóságközvetitőnél rendelhető meg részletfizetésre is. Butorokat, egész lakás és irodaberendezéseket elfogadunk el adásra és raktározásra.

A „Debreczen" telefon száma: 789.

Faszén, mész, gipsz cement, tüzifa

és minden épitkezési és tüzelő anyagok legjobb minőségben, olcsó árban kapható

SCHIFFMANNAL, Pesti-u. 3.
Telefon 852.

Elmulik a tavasz, közeleg a nyár.
Ugy szép a férfi, ha jó ruhában jár!
Ez pedig csak ugy lehet, ha
Véghtől
vesz egy elegáns öltözéket
alkalmi ruhakölcsönző intézet, Vár-u. 2

Rekord
Polosko irtást teljes gyökerestül egyedül!
Ludmann és Kiss
m. kir. szab. féregirók irtják legmesszebbmenő felelősséggel. — Méliusz-tér 11. sz. Kereszt-épület.

Fényképeli kárpitos
SZABÓ JÓZSEF Varga-utca 1. sz., Szent Anna-utca sarok
KÉSZ HENCSEREK RAKTÁRON

Festéket
Padlólakkot, brunolint, erpentint, firniszt, zománclakkot és minden szinü parfestéket kiváló minőségben nagyon olcsón vásárolhat
STERN
festékkereskedésében Piac utca 10. Bikával szemben.

Csepléshez hazai és porosz **szén**
telepről azonnali szállitásra bármily mennyiségben beszerezhető, fizethető uj buzában is
Bartha István
tüzifa és szén telepe
Ispotály-utca 3/b.
TELEFON 7—85.

„Méliusz" könyvkereskedés könyvujdonsággal

OLAH GÁBOR:
A táltos fiu, Alapár 8.—
PAPINI:
Krisztus története Alapár 18.—
Szilágyi-Simon E.:
Én, az asszony Alapár 5.—
NADAS SANDOR:
Akiért csak a kezet kell kinyujtani Alapár 5.—
GEORGE SAND:
A megszelidült farkas Alapár 9,—
ERDOS RENEE:
Római napló I—III Alapár
Dr. NEMES NAGY Z.:
A hipnotizálás Kor. 33.600
GÁRDONYI G.:
Mai csodák Alapár 8.—
Két menyasszony „ 7·—
Leánynézőben „ 7·—
Tizenkét novella „ 7·—
A báró leike „ 7·—
Szorzószám 7350 + 5%
Telefon 2—7.

Ha tudni akarja
mi sors vár önre hivatásában, szerelmében, vagyonában az 1925-ik évben, mi
ingyen
küldünk Önnek kimeritő asztrologiai leirást.
Nem jósolási szédelgés! Természettudományi megállapitások! Számtalan köszönő irat!
Irjon azonnal születése napjainak megjelölésével a következő cimre
Neukultur-Verlag Berlin W. 9,
Kivágandó! Adja tovább!
(A lapra hivatkozni, mert csak ugy dijtalan.)

WELLS NAGY VILÁG TORTENETE
MAGYARUL
1000 szöveg illusztrációval, térkép- és grafikonmellékletekkel
A ma legjelentősebb irói alkotása, történelem a XX. század szemszögéből nézve a XX. század embere számára.
Világsiker. Az angol és német kiadás 4 millió példányban kelt el. A lexikonalaku, 640 oldalas, egész vászonkötésü könyv ára 665.000 korona
Előzetes megrendelés esetén csak 441.000 K, mely összeg május hótól kezdődőleg havi 63.000 K-ás részletekben törleszthető.
Előfizetéseket elfogad bármely könyvkereskedés vagy a kiadó (Budapest, VII. kerület, Ilka ucca 31. szám.)
Kérjen ismertetőt!
GENIUS KIADÓ

Makulatura
papir
kapható
lapunk nyomdájában
József kir. herc.-utca 1 szám.

Apró hirdetések

Négy lapban olvassák az Ön apróhirdetését, melyet 8000 koronáért felad a Debreczen, Debreczeni Független Ujság, Hajdufőld vagy Tiszántuli Hirlap kiadóhivatalában vagy a Hegedüs és Sándor R. T. (Piac-u. 34.) vagy az Aczél Henrik (Piac-u. 24.) könyvesboltjának pénztáránál. Alkalmi apróhirdetés 10 szóig 8000 korona, minden további szó 800 korona — Vastagbetüvel szedett apróhirdetés, levelezés és kereskedelmi apróhirdetés dija duplán számittatik

Apróhirdetésekre felvilágositást a 7-88. számu telefonon ad a kiadóhivatal

AJÁNLAT

Márványmozaik, cementlapok, betonáruk, sirkövek minden fajta épitési anyagok legolcsóbban beszerezhetők Debreceni Mükőgyárnál. Fürdő-u. 2. — Telefon 10-93. 389

Tüzifa vagontételben és apritva legolcsóbban beszerezhető Erdélyi Tüzifabehozatalnál. Fürdő-u. 2. Telefon 10—93.

Jóminőségü tégla és cserép Tóth és Sebestyén épitészek téglagyárából kapható legolcsóbban. Megbizott Betus József Zöldfa-u. 8. sz.

Király kávéi mégis a legjobbak, aromás zamatos, a vevő előtt pörkölve, meleg állapotban kapható. — Dégenfeld-tér 11. 371

Bor, saját termésü fajbor nagyban hordó és liter tételekben eladó. Literenként 12000 korona, Szoboszlay-ut 11-a. H247

Rikkancsok
magas fizetéssel
felvétetnek lapunk kiadóhivatalában

TEJ pasztörizált — HÁZHOZ SZÁLLITVA megrendelhető. Salamon, Miklós-utca 25. H327

Divatos fehér és szines filc kalapok a legolcsóbban kaphatók Széll Gergelynél, Piac-utca 63. 639

Budapestre megbizást vállal Gálócsy magánnyomozó irodája. Herceg ucca 4 b) Indulás péntek éjjel.

Elsőrendü békebeli házikoszt kihordásra és bentétkezésre kapható Teleki-utca 84.

Értesités. Van szerencsém értesiteni, hogy a régi jó hirnevü „Galamb" vendéglőt Péterfia 55. átvettem, melyet augusztus 1-én, — szombaton nyitok meg. Olcsó ételek és italok kaphatók. Kuglizó és egyéb szórakoztató játékok bevezetve. — Kiváló tisztelettel: Hajdu Antal. 659

LAKÁS, ÜZLET

Lakás és pincék, jégvermek kiadók. Márton, ügyvéd. Piac-u. 44. H263

Kétszemélyes utcai butorozott szoba kiadó. Thaly Kálmán-utca 3. szám. H324

Két butorozott szoba aug. 1-re kiadó. Értekezni vitéz dr. Szilágyi Dénes ügyvédnél, Piac-u. 19. H323

Modern utcai kettőszobás butorozott lakosztály kiadó. Hüvelyes 10. emelet. 623

Kiadó irodahelyiség a központba, Csapó-utca 8. szám, Tegdesnél. 634

Egy-két izraelita iskolai tanuló a jövő tanévre ellátást kaphat. — Hatvan-u. 36. keresztépület.

Nyári bercencei szilva kilóként csak 10000 K. Poroszlay-ut 53. 489

Csinosan butorozott szoba elsejére kiadó. özv. dr. Breiderné, Széchenyi-utca 49. F341

Piac-utcán két ágyas utcai butorozott szoba kiadó. — Értekezni Kónya-tőzsde. F343

Butorozott szoba kiadó központon. Simonffy-utca 11., földszint 2. F344

Kiadó csinosan butorozott szoba. József kir. herc.-utca 6. F349

Különbejáratu kétágyas butorozott szoba kiadó. Csapó-utca 61. sz. 631

Butorozott szoba központban garzonnak azonnalra kiadó. Hüvelyes-utca 6. 634

Kiadó szoba konyha, speiz. Kifizetendő egy évi bér. Cim a kiadóban. 648

Férfi kvártélyost a Homokkert-utca 107. 7 ajtó alatt elfogadok a nagyállomás mellett. 646

Egy pince raktárnak kiadó. Vendég-utca 35. 645

Átvesz gyermektelen házaspár egy szoba konyhás lakást 2 millióért. Szabó Kálmán-utca 7. 332

Butorozott udvari is szoba, különbejáratu, kiadó. Miklós-utca 26. H337

Butorozott szoba kiadó. Cim a Hajdufőld kiadóhivatalában. H338

Kényelmes utcai butorozott szoba ágynemü és konyha használattal augusztus 1-re kiadó. Bercsényi utca 50. szám. 1 ajtó. 660

Borpince 200—300 hektóra bérbe kerestetik. Dégenfeld-tér 5. H339

Piac-utca 77. központon négy helyiség, üzem céljaira, irodának, rendelőnek, lakhatásra megfelelő, átadó, többféle tárgyak, butorok, rakatszekrény eladó. F352

Házmesteri lakást kap gyermektelen házaspár, mint házmestersegéd. József kir. herc.-utca 25. sz. 657

Kétszobás ujonnan festett udvari lakás kiadó. Szappanos-utca 16. sz. 655

Kiadó pékmühely két kemencével augusztus 1-re. Cegléd-utca 18. F355

Piac-utca 77. Butorozott szoba különbejáratu kiadó augusztus 15-ére. F356

Eladó egy szoba konyha mellékhelyiséggel, villannyal, butorral, vagy anélkül. Hajó-utca 16. 662

ÁLLÁST KAP

Katonai és magyar szabók tömegmunka zsinórozásra felvétetnek. — Piskolty szabó, Hunyadi-utca 14.

Négy középiskolát végzett fiu látszerész tanulónak felvétetik. Fischer látszerész, Piac-utca 21. sz. F323

Jó családból, középiskolá végzett fiuk mülakatosnak, esetleg koszt és lakásra felvétetnek. Lehet vidéki is Király Imre, Hadházi-ut 13. H321

Egy jó családból való fiu sütőtanulónak felvétetik. Kardos, Bethlen-uca 12. H325

Kifutó fiut felveszünk. Semina Terménykereskedelmi. Ferenc József-ut 32. F346

Kocsist, megbizhatót felvesz Békés Emil, Vörösmarthy-utca 1. F348

Egy fiatal borbélysegéd felvétetik Auschnitt, Homokkert, Szabó Kálmán-utca 14. F339

Fodrászsegéd állandóra vagy kisegiteni felvétetik. Kiss, Csapó-u. 84. sz. F347

Fodrászsegéd, jó munkás felvétetik Petőfi-tér 6. Bukovits. 664

Kitünő házikoszt kapható. Hatvan-utca 70. I. em. 663

Kereskedelmi levelezésben, számlázásban, kettőskönyvitelben jártas urinő órás könyveléseket vállal. Szives megkeresést munkaidő s fizetés megjelölésével „Gyors munkás" jeligére Tiszántuli Hirlap kiadóhivatalába kérek. 666

Pénztárosnő füszerüzletbe 200000 korona óvadékkal felvétetik. Ajánlatok Görbe-utca 11. kéretnek. 667

Jobb házból való kislányt kifutónak felvesz Havas harisnyaáruház Bádogos-utca 1. 661

Másfél éves gyermek mellé peszrát keres Weinberger, Hatvan-u. 70. sz. F353

Egy fiatal borbélysegéd és tanonc felvétetik azonnal. Bazsek, Csapóutca 72. 651

ÁLLÁST KERES

Fiatal rőfös- és rövidáru segéd elsejére állást keres. Cim a kiadóban F345

Bejárónő takaritást esetleg főzést is vállal. Vecseyné, Ispotály-u. 11. F338

Házvezetőnőnek ajánlkozik vidéki gazdaságba fiatal urinő, ki önállóan főz, baromfitenyésztést, kert gondozást, tej kezelét vállalná. Jó bizonyitványokkal rendelkezik. — Cim Méhes-utca 13. F340

Egy fiatal asszony ajánlkozik házvezetőnőnek magános urhoz — esetleg vidékre is. Tanitó-utca 15. szám. 656

Érettségizett fiatalember irodai elfoglaltságot keres délutáni órákra csekély dijazással. Cim a kiadó hivatalban. F354

KERESLET

Keresek 12—15 milliót biztos fedezet mellett. Cim a kiadóban. 537

Régi képeket, butorokat veszek. Cim a kiadóban. H319

Kerestetik megvételre kisebb méretü Werthein-szekrény. Adria Biztositó, Arany János-utca 1. F350

Mosni, vasalni házakhoz megyek Varga-utca 3. F351

ELADÁS

Eladó nagy jégszekrény mészárosnak vagy vendéglősnek való. Szent Anna-utca 10. 654

Női ruhák és kabátok, valamint 100 liter 54 fokos elsőrendü törkőpálinka eladó. Simonyi-ut 9. H336

Kis családi ház, melyben két szoba konyha, mellékhelyiségek azonnal elfoglalhatók, disznó és baromfitartásra alkalmas udvarral eladó a város belterületén, kedvező fizetési feltételek mellett. Felvilágositást ad a Debreceni Független Ujság kiadóhivatala. F357

Eladó 2 tonnás gyorsjáratu üzemképes Mercedes teherautó. Deák Ferenc-utca 13., sóraktár. 559

Eladó konyhaszekrény, két ágysodrony, matrácok, képek. Hatvan-utca 36., hátul az duvarban, délután 4 órájg.

Eledó Apaffi-utca 125. sz. ház kedvező fizetési feltételekkel 639

1000-es Hoffer cséplő eladó vagy bérbe kiadó. Pataky, Erzsébet-utca 22. F342

Használt jó személyautó eladó. Érdeklődni Gazdasági Takarékpénztár, Király-u. 2. H278

Szőlő, 3 kis hold, prima, eladó Hajdubagoson, kb 120 hlt terméssel és 12 méteres uj, cserepes épület, szüretelő edényekkel. Naponta 4 vonat. Értekezhetni: Nyil utca 20. 586

Aranyat ezüstöt, brilliánsat, zálogcédulát legmagasabb árban **veszek**
STEINER MIHÁLY Hatvan-u. 2. I. em.

VEGYES

Szakácsnő uradalmi intézőhöz felvétetik. — Értekezni Csillag-utca 52. szám alatt.

Törmellék tégla és épitkezésből eredő téglatörmellék és föld, ingyenmentesen szállitható a Svetits intézettől. 511

Kétszemélyes plüss divány, hálószoba, inga óra, varrógép és egyéb ingóságok eladók. Külsővásár-tér 7. 622

„Korona" vendéglő
kimérésében, kihordásra egy liter
fajbor 11,000 kor.
Cséplés alkalmára elsőrangu 38% pálinka és rum 34,000 korona literje. —

Háromszobás lakás butorozva, konyhahasználattal házaspárnak, vagy fiatal embereknek kiadó. Maróthy György-u. 41. 653

Kiadó üzethelyiség lakásnak, lelépés nélkül, azonnal elfoglalható Késes-u. 76. 652.

Elveszet egy bőrtárca hétfőn este Dáry névre szóló éremcédulákkal. Kérném a becsületes megtalálót a rendőrségre beszolgáltatni. 668

LEGSZEBB
gyümölcsök
Tóthnal
PIAC-UTCA 7. sz. (kapu alatt.)
őszi barack *étkezésre és befőzésre állandóan kapható.*

Egész magyar honban
Hire jár már annak:
Nincs a kerek földön
Párja FEUERMANN nak
Bőröndöt, retikült,
Vagy utikazettát,
Mindent legolcsóbban
És a legjobbat ád.
PIAC-UTCA 44. SZ.

Uj üzlet. Uj üzlet.

Megnyilt!

Grosz és Bergmann

férfi-, fiu- és gyermekruha nagy áruháza.

Piac-u. 53—55. (Hungária kávéház mellett.)

Uj üzlet! *MEGNYILT!* Uj üzlet.